

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เยาวชนที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบัญชีรายชื่อเยาวชนที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2549

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและดัดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้ว เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน เช่น อายุ เพศ การศึกษา ลักษณะเขตที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 สัมพันธภาพภายในครอบครัวเป็นการวัดจากบรรยากาศและความสัมพันธ์ โดยทั่วไปในครอบครัว พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา และบุตร การอบรมเลี้ยงดู การทำกิจกรรมร่วมกัน โดยวัดจากความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ คือ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนในข้อคำถามเชิงบวก คือ 3 2 1 และข้อคำถามเชิงลบ คือ 1 2 3 และวัดแบบประเมินค่าความคิดเห็นมาเป็นระดับสัมพันธภาพภายในครอบครัวโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

$$\begin{aligned}
\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
&= \frac{3 - 1}{3} = \frac{2}{3} \\
&= 0.66
\end{aligned}$$

ดังนั้นสัมพันธภาพภายในกรอบคร่าว จึงแบ่งออกได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 สัมพันธภาพภายในกรอบคร่าวระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 สัมพันธภาพภายในกรอบคร่าวระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 สัมพันธภาพภายในกรอบคร่าวระดับมาก

ส่วนที่ 3 ความรู้ของเยาวชนต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน เป็นข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามแล้วให้เลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนว่า ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลแจกแจงความถี่ได้แล้ววัดความรู้เข้าใจต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

$$\begin{aligned}
\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
&= \frac{1 - 0}{2} = \frac{1}{2} \\
&= 0.5
\end{aligned}$$

ดังนั้นจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 0.50 มีความรู้เกี่ยวกับการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนต่ำ
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.51 – 1.00 มีความรู้เกี่ยวกับการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนสูง

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ได้แล้ว การแปลความหมายของคะแนน จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก โดยคำนวณจากความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของข้อมูลแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = \frac{4}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

ระดับค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 2.33	น้อย
2.34 – 3.66	ปานกลาง
3.67 – 5.00	มาก

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยสามารถแปลความหมายของระดับความคิดเห็นได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33) หมายถึง เยาวชนไม่ค่อยเห็นด้วยกับประมุขกลุ่มครอบครัวและชุมชน
2. ระดับความคิดเห็นปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66) หมายถึง เยาวชนค่อนข้างเห็นด้วยกับการประมุขกลุ่มครอบครัวและชุมชน
3. ระดับความคิดเห็นมาก (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66) หมายถึง เยาวชนเห็นดีกับการประมุขกลุ่มครอบครัวและชุมชน

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการประมุขกลุ่มครอบครัวและชุมชน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. **หาความเที่ยงตรง (Validity)** โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เนื้อหาครอบคลุมทุกเรื่องที่วิจัย และทุกคำถามมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ

2. **การหาความเชื่อมั่น (Reliability)** ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบเบื้องต้นด้วยการ (Pre-test) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดสอบ (pre-test) กับเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานีที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นรายบุคคล เหมือนกับการใช้แบบสอบถามในสถานการณ์ที่เป็นจริงทุกประการ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถ้อยคำที่ใช้ในแบบสอบถามก่อนที่จะปรับปรุงเพื่อใช้ใน

การรวบรวมข้อมูลต่อไป หลังจากนั้นได้นำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) แบบครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.85 ซึ่งเป็นค่าสูง แสดงว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเยาวชนที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่มครอบครัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกและจัดเตรียมเยาวชนเพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ให้ครบทุกด้าน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป
2. การนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เปรียบเทียบข้อมูลของตัวแปรที่ทำการวิจัยทั้งหมด เพื่อดูการกระจายของตัวแปร และนำเสนอข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อดูการกระจายของตัวแปรที่ทำการศึกษา และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่แบ่งเป็น 2 กลุ่มและหลายกลุ่มขึ้นไป โดยใช้ค่าสถิติ t-test และ One Way ANOVA ตามลำดับ

โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($\alpha = .05$)